

Onderwijs en Examenregeling 2017-2018 Opleidingsdeel

Christelijke hogeschool Windesheim

Calo

**Bachelor Leraar voortgezet onderwijs van de eerste
graad in lichamelijke opvoeding**

Croho nr: 35025

Lerarenopleiding LO-deeltijd

De accreditatie geldt van 30-04-2015 t/m 29-04-2021

Waar student en hij staat kan ook gelezen worden studente en zij.

De links in dit document werken alleen bij raadpleging van dit document op het intranet van Windesheim

1	WELKOM	1
2	DOEL EN CONTEXT VAN DEZE ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING	2
3	DE ONDERWIJSVISIE VAN HET DOMEIN	2
4	WAAR LEIDEN WE VOOR OP	4
4.1	Waar leiden we voor op	4
4.2	De competenties van de opleiding	4
4.3	De relatie tussen de opleiding en het beroepenveld	11
4.4	Landelijk geldende voorschriften	13
5	HOE ZIET HET ONDERWIJS ER UIT	13
5.1	Inrichting van de opleiding	13
5.2	Vorm van de opleiding	13
5.3	De propedeutische fase van de bacheloropleiding	14
5.4	De postpropedeutische of hoofdfase van de bacheloropleiding	15
5.5	Doorstromen van Ad naar Bc	19
6	DE STUDENT EN HET ONDERWIJS	19
6.1	Studiebegeleiding	19
6.2	Kwaliteit en studeerbaarheid	19
6.3	Toetsing	20
6.3.1	Uitgangspunten toetsbeleid en eindkwalificaties	20
6.3.2	Toetsvormen	20
6.3.3	Toetsfuncties	21
6.3.4	Transparantie	21
6.3.5	Kwaliteitscriteria	21
6.4	Bijzondere bepalingen	22
7	OVERZICHT ONDERWIJSEENHEDEN	22
8	ACCREDITATIE	22
9	TOT SLOT	23
9.1	Bezwaar en beroep	23
9.2	Bijlagen bij onderwijs- en examenregeling	23
9.3	overgangsregeling	23
9.4	Niet voorziene situaties	23

9.5	Inwerkingtreding, openbaarmaking, looptijd en vaststelling	23
10	BIJLAGEN	24

1 WELKOM

Beste Calo-student,

Welkom bij de bacheloropleiding leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in lichamelijke opvoeding.

Voor je ligt het opleidingsdeel van de onderwijs en –examenregeling (OER).

Dit opleidingsdeel van de onderwijs en – examenregeling (OER) lerarenopleiding lichamelijke opvoeding vormt, samen met het instellingsdeel OER en andere regelingen, het studentenstatuut. In dit statuut staan de rechten en plichten van de student beschreven die gelden tijdens de inschrijvingsperiode aan Windesheim.

In dit opleidingsdeel van de OER staat de inhoud van jouw opleiding beschreven, alsmede de procedures die gelden tijdens het volgen van de opleiding.

In het [Instellingsdeel](#) van de OER staan rechten en plichten beschreven die voor alle opleidingen van Windesheim gelden. Het gaat hier bijvoorbeeld om vooropleidingseisen, studiebegeleiding en toetsing.

Er zijn nog andere regelingen die van belang kunnen zijn voor jou als student. Denk bijvoorbeeld aan regelingen op het gebied van medezeggenschap, financiële uitkeringen, privacy, rechtsbescherming en klachten. Al deze regelingen vind je in het [studentenstatuut](#) welke is te vinden op Sharenet.

Veel succes met je opleiding!

Bert Meijer, directeur domein Bewegen & Educatie

Robert Agelink, directeur Calo

Henk van der Palen, hogeschoolhoofddocent LO

Jan Willem Diekerhof, coördinator deeltijd LO

2 DOEL EN CONTEXT VAN DEZE ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

De *Onderwijs- en Examenregeling* bestaat uit een *Instellingsdeel* en een opleidingsdeel. Het instellingsdeel bevat de hoofdregel, in het voorliggende opleidingsdeel heeft de opleiding deze hoofdregel verder uitgewerkt. Eventuele uitzonderingen op de hoofdregel kun je ook in dit opleidingsdeel lezen.

De opleiding heeft één *Onderwijs- en Examenregeling*. Deze is zo vormgegeven dat iedere doelgroep en student binnen de opleiding kan werken met het deel dat voor hem of haar relevant is.

De *Onderwijs- en examenregeling* bestaat uit een instellingsdeel en een opleidingsdeel, en mag gezien worden als een contract tussen de opleiding en de student met daarin de rechten en verplichtingen voor beide partijen. Windesheim kiest voor een *Onderwijs- en examenregeling* die een jaar geldig is, ieder jaar opnieuw wordt deze regeling, als dat nodig is, herzien en opnieuw vastgesteld. Er is voor deze werkwijze gekozen om de actualiteit van het curriculum te borgen.

Met de inschrijving gaat dit OER gelden, daarmee wordt 'het studiecontract tussen student en opleiding aangegaan'. Vanaf het moment van het studiecontract ziet de student het curriculum dat gevolgd kan worden. Dit kan een regulier curriculum zijn of een door de student zelf samengesteld curriculum. De student wordt in eerste instantie ingeschreven voor het reguliere curriculum. Onderwijs, toetsing en herkansingen worden automatisch voor deze student geregeld tenzij de opleiding heeft aangegeven dat een student voor een module zijn eigen toets- of herkansingsdatum kan bepalen.

De voorliggende *Onderwijs- en examenregeling* is het opleidingsdeel van de OER van je opleiding. Deze OER maakt deel uit van het Studentenstatuut. In het statuut horen ook:

1. Het [instellingsdeel Master](#) (voor masters) en het [instellingsdeel Bachelor](#) (voor bachelors) van de Windesheim *Onderwijs en examenregeling (OER) 2017-2018*.
2. *Het Reglement van de Examencommissie* van je opleiding. Deze vind je op de opleidingscommunity van je opleiding (tab examencommissie).
3. De [Regels tentaminering Windesheim 2017-2018](#). (hierin wordt nader uitgewerkt hoe de uitvoering wordt gegeven aan artikelen uit de OER met betrekking tot toetsen en tentamens)
4. Het [Studentenstatuut](#) is het algemene deel van het statuut waar vele andere regelingen horen.

3 DE ONDERWIJSVISIE VAN HET DOMEIN

Onderwijsvisie van het domein Bewegen en Educatie

Het onderwijsconcept van het domein Bewegen en Educatie en dat van de opleiding, is overeenkomstig dat van Windesheim. De visie op onderwijs van Windesheim wordt hierna beschreven.

Windesheim is een brede kennisinstelling met de ambitie een inspirerende omgeving voor hoger onderwijs te zijn. De hogeschool biedt studenten een kwalitatief hoogstaande beroepsopleiding aan, die hen theoretisch en praktisch voorbereidt op een succesvolle

loopbaan. Windesheim verricht praktijkgericht onderzoek, ten dienste van de kennisontwikkeling in de regio (en daarbuiten) en om de ontwikkeling van het onderwijs verdere impulsen te geven. Kennis en vaardigheden worden voortdurend getoetst aan de praktijk door samen te werken met bedrijven en non-profitorganisaties en te ondernemen. Ondernemen is ook een manier om onderzoeksresultaten te valoriseren. Door onderwijs, onderzoek en ondernemen op deze wijze uitgebalanceerd ten opzichte van elkaar te positioneren, versterken ze elkaar. De onderwijsvisie van Windesheim bestaat uit de volgende vier elementen.

Ambitieuw studieklimaat

Windesheim biedt studenten kansen, prikkelt studenten om hun grenzen te verleggen en het maximale uit de studie te halen. De beroepspraktijk is de basis waaraan het onderwijs uitdagende opdrachten ontleent. Om recht te doen aan de verschillende talenten en ambities kunnen studenten binnen de beroepsgerichte curricula een deel van het onderwijs zelf invullen om tot verbreding, verdieping of verzwaring van het onderwijsprogramma te komen. De keuzemogelijkheden voor de student en de flexibilisering van het onderwijsaanbod in dit onderwijsconcept, maken dit mogelijk.

Waarde(n)volle professional

Windesheim leidt professionals op die hun eigen professionele handelen kritisch ter discussie kunnen stellen en hierover verantwoording kunnen afleggen. Daarbij hanteert de bij Windesheim afgestudeerde professional persoonlijke, institutionele en wettelijke waarden en normen. Door een onderzoekende en reflectieve houding ontwikkelt hij continu zijn professionaliteit, vanuit zijn idealen over goed samenleven. Vanuit de eigen vakbekwaamheid en met die kritische reflectie levert hij een bijdrage aan de kwaliteit van de samenleving. De professional is deskundig op zijn vakgebied en goed voorbereid op de steeds veranderende beroepspraktijk. Hij ziet kansen, weet deze te benutten, kan innoveren en neemt initiatief. Windesheim wil ook een waarde(n)volle organisatie zijn en dit thema ook tot uitdrukking brengen in de cultuur op Windesheim. In hoofdstuk 3 over de leerdoelen en de bijbehorende bijlage wordt invulling gegeven aan de waarde(n)volle professional in het onderwijs.

Studentbegeleiding op maat

Windesheim biedt studenten persoonlijke en adequate begeleiding en een omgeving waarin zij zich maximaal kunnen ontplooiën. De hogeschool stuurt op resultaat, zodat de student succesvol zijn studie kan doorlopen. Hierbij worden zowel uitzonderlijke begaafdheden als specifieke functiebeperkingen serieus genomen. Het onderwijsconcept benadrukt het belang van een veilige en optimaal vormgegeven leeromgeving, waarin de student zich gekend voelt. Kleinschalig, maar tevens met de faciliteiten en mogelijkheden van een grote hogeschool.

Hoge kwaliteit van onderwijs

Windesheim handhaaft en verbetert continu de onderwijspraktijk. De student werkt met docenten die didactisch onderlegd zijn, zeer bekwaam zijn op hun vakgebied en nauwe contacten hebben met de beroepspraktijk. Om steeds met de nieuwste inzichten in de diverse vakgebieden te kunnen werken, zijn opleidingen verbonden met kenniscentra en/of Centres of Expertise. Onderwijs, onderzoek en ondernemen zijn met elkaar geïntegreerd en versterken elkaar in kwaliteit en vernieuwingskracht. Windesheim stimuleert de internationale oriëntatie van studenten.

4 WAAR LEIDEN WE VOOR OP

4.1 WAAR LEIDEN WE VOOR OP

Het perspectief van de opleiding op het beroep van leraar Lichamelijke Opvoeding (LO) is leidend bij het vormgeven van het onderwijs. De opleiding LO leidt op tot één ongedeelde (eerstegraads) bevoegdheid voor het vak LO. De verzorgingsgebieden zijn het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, voortgezet onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, het middelbaar en hoger beroepsonderwijs.

Het verzorgen van bewegingsonderwijs (het 'lesgeven') is de kern van het vak van de leraar lichamelijke opvoeding. Elke doelgroep, c.q. elk schooltype, heeft specifieke kenmerken en vraagt van docenten bij het aanbieden en begeleiden van beweegactiviteiten een bepaalde professionaliteit. Zo gaat het in de lessen LO in het basisonderwijs om een introductie in baserende bewegingsmogelijkheden, heeft bij bewegen en sport in het mbo gezondheid een belangrijke plek en is LO een examenvak met theoretische aspecten in vmbo, havo en vwo. Van de docent LO wordt verwacht dat hij in vele verschillende contexten en op diverse niveaus in staat is beweegprogramma's te ontwikkelen die passen bij de doelgroep en deze uit te voeren. Daarbij staat over het algemeen het beter leren bewegen centraal.

Het inhoudelijke ankerpunt van de opleiding wordt gevormd door de eigen praktijktheorie. Deze is onderliggend aan de invulling van alle onderwijs en is sturend voor de wijze waarop het onderwijs geconcretiseerd wordt. In deze praktijktheorie speelt de eigenheid van kinderen en jongeren een belangrijke rol. De ethisch-pedagogische fundering van deze praktijktheorie is methodisch uitgewerkt naar verschillende activiteitsgebieden (turnen, bewegen en muziek, atletiek, spel, zwemmen en zelfverdediging). Daarbij is gekozen voor een probleem- en betekenisgerichte benadering: het oplossen van bewegingsproblemen in betekenisvolle leersituaties staat centraal. Uitgangspunt is het aanpassen van de activiteit aan het kind (leerling) en niet andersom. LO-studenten verwerven kennis en vaardigheden om passende bewegingsactiviteiten aan te bieden en deze ontwerpend op maat te maken voor individuele leerlingen en groepen, binnen onderscheiden contexten. Deze leerlinggerichte benadering vraagt om hoogwaardige kennis over motorisch leren en verschillen in aanpak en leervermogen.

4.2 DE COMPETENTIES VAN DE OPLEIDING

De opleiding hanteert met betrekking tot de inhoud van het programma de volgende doelstelling: het biedt de student de mogelijkheid te voldoen aan de beoogde eindkwalificaties van de opleiding.

Richtinggevend voor de uitwerking van het curriculum van de lerarenopleidingen zijn de opleidingskwalificaties uit het landelijke opleidingsprofiel van de gezamenlijk opleidingen leraar lichamelijke opvoeding in de 1^e graad.¹ In het curriculum worden ook alle aspecten van de landelijke kennisbasis voor de opleiding LO geïntegreerd.² Dit profiel is mede gebaseerd op het beroepsprofiel van de leraar Lichamelijke Opvoeding³.

---

¹ Landelijke Opleidingsprofiel Leraar Lichamelijke Opvoeding eerste graad (2013).

² Kennisbasis Docent lichamelijke opvoeding (2012).

³ Beroepsprofiel leraar Lichamelijke Opvoeding (2010).

De opleidingskwalificaties bestaan uit zeven competenties die worden geconcretiseerd door middel van handelingscriteria. Een handelingscriterium beschrijft in waarneembaar gedrag wat een student aan het einde van de opleiding moet 'kennen, kunnen en willen' ofwel de 'learning outcomes'.

De eindkwalificaties van de opleiding zijn gelijk aan de opleidingskwalificaties uit het landelijke opleidingsprofiel (Tabel 1).

Eindkwalificaties van de opleiding

1 Interpersoonlijk handelen

De startende leraar lichamelijke opvoeding:	
1.1	geeft het goede voorbeeld in communicatie en omgangsvormen voor de leerlingen;
1.2	schept een fysiek en emotioneel veilig bewegingsklimaat gericht op optimale ontwikkelingskansen voor sport en bewegen;
1.3	toont belangstelling voor sportparticipatie en bewegingservaringen van de leerlingen;
1.4	betreft leerlingen bij de vormgeving van een veilig beweeg-, sport- en leerklimaat;
1.5	draagt bij aan integratie van en samenwerking tussen leerlingen met een verschillende culturele achtergrond of seksuele gerichtheid;
1.6	stimuleert leerlingen tot een gezonde en actieve leefstijl met sport- en bewegingsactiviteiten.

2 Pedagogisch handelen

De startende leraar lichamelijke opvoeding:	
2.1	analyseert het sociale klimaat van de groep;
2.2	werkt aan een pedagogisch klimaat dat bijdraagt aan zowel zelfstandig als samenwerkend leren;
2.3	streeft voor de individuele leerling naar een persoonlijk en positief ontwikkelingsklimaat;
2.4	signaleert problemen en belemmeringen in de ontwikkeling van leerlingen (fysiek, motorisch, sociaal-emotioneel en cognitief);
2.5	bespreekt gesignaleerde gedragsproblemen in het onderwijsteam;
2.6	onderhoudt waar nodig contact met ouders/verzorgers en gaat op een professionele manier om met informatie over leerlingen;
2.7	verantwoordt professionele opvattingen en werkwijze met betrekking tot individuele leerlingen aan ouders en andere belanghebbenden;
2.8	evalueert zijn pedagogische aanpak en stelt deze zo nodig bij, voor de hele groep en/of voor individuele leerlingen.

3 Vakinhoudelijk en vakdidactisch handelen

De startende leraar lichamelijke opvoeding:	
Plannen	
3.1	analyseert het sport- en bewegingsniveau van de leerlingen;
3.2	analyseert de wijze waarop leerlingen als groep en individu deelnemen aan bewegings- en sportsituaties;
3.3	maakt jaarplannen en lessenreeksen passend binnen het vakwerkplan lichamelijke opvoeding van de school;
3.4	ontwerpt bewegingssituaties die gevarieerd, attractief, uitvoerbaar, veilig zijn en bijdragen aan een gezonde en sportieve leefstijl;
3.5	ontwerpt aangepaste beweegsituaties voor individuele leerlingen;
Uitvoeren	
3.6	legt de bedoeling van de leersituaties uit op het niveau van de leerlingen;
3.7	doceert ondersteunende theorie binnen het leergebied bewegen en sport (LO2, BSM en de sportrelevante onderdelen uit SDV);
3.8	demonstreert de mogelijke uitvoeringswijzen in bewegingssituaties op een aan de leerlingen aangepast niveau of laat dit doen;

3.9	ondersteunt en beveiligt het oefenen van leerlingen door het geven van aanwijzingen en/of passende hulpverlenings (technieken);
3.10	neemt samen met leerlingen maatregelen om leersituaties vlot en veilig te laten verlopen;
3.11	past verschillende didactische werkvormen, (digitale) leermiddelen en organisatieprincipes toe tijdens de lessen en verandert deze waar nodig;
3.12	past leersituatie voor groep en individu aan op basis van vastgestelde vooruitgang of belemmeringen;
3.13	differentieert in de klassensituatie naar bewegingsinteresse en -niveau en let op het effect hiervan op de leerlingen;
3.14	houdt rekening met het individuele perspectief van de leerlingen in de verschillende bewegingssituaties;
3.15	schat bij ongelukken situaties in en handelt in overeenstemming met de ernst van het ongeval en het schoolprotocol;
Evalueren	
3.16	observeert binnen de lessen lichamelijke opvoeding vorderingen van leerlingen en legt deze vast, werkt met leerlingvolgsystemen en portfolio's;
3.17	ontwerpt met behulp van bestaande observatie- en evaluatie-instrumenten een programma van toetsing en afsluiting;
3.18	meet binnen de lessen of in aparte sessies verschillende aspecten van de bewegingsontwikkeling van leerlingen;
3.19	trekt op basis van observaties conclusies over bewegingsontwikkeling en bespreekt deze zo nodig met leerlingen, ouders en collega's;
3.20	leert leerlingen om observatie- en evaluatie-instrumenten te gebruiken, zodat zij elkaars vorderingen kunnen waarnemen en vastleggen;
3.21	gebruikt evaluatiegegevens voor de vervolgbepaling van leerprocessen binnen lessen en lessenreeksen;
3.22	stelt op grond van evaluaties planningsdocumenten bij.

4 Organisatorisch handelen

De startende leraar lichamelijke opvoeding:	
4.1	ontwerpt en organiseert voor en met leerlingen een aansprekend sport- en beweegaanbod voor het schoolsportprogramma buiten de lessen;
4.2	werkt op projectmatige wijze aan activiteiten;
4.3	organiseert evenementen in schoolverband;
4.4	begeleidt en coacht leerlingen bij het deelnemen aan schoolsporttoernooien en ander buitenschools bewegingsaanbod.

5 Samenwerken met collega's

De startende leraar lichamelijke opvoeding:	
5.1	maakt afspraken over beroepsethische uitgangspunten met collega's met de beroepscode LO ⁴ als basis;
5.2	levert een effectieve en constructieve bijdrage aan overleg van team en vaksectie;
5.3	vraagt en geeft feedback op het handelen van collega's
5.4	zorgt samen met collega's voor een correct gebruik van materialen en schoolaccommodatie;
5.5	creëert draagvlak voor het belang van bewegen en sport in het curriculum;
5.6	positioneert samen met anderen doel en plaats van het leergebied lichamelijke opvoeding binnen het schoolbeleid;
5.7	werkt met collega's (onderzoeksmatig) samen aan de ontwikkeling en verbetering van het leergebied en het totale curriculum;
5.8	ontwerpt samen met (vak)collega's thema's, projecten en cursussen, waar bewegen en sport deel van uitmaakt.

6 Samenwerken met de omgeving van de school

De startende leraar lichamelijke opvoeding:	
6.1	inventariseert interesse bij leerlingen voor buitenschools sport- en bewegingsaanbod;
6.2	herkent sporttalenten en adviseert over een passend binnen- en buitenschools sportaanbod;
6.3	ontwerpt buitenschools sport- en beweegprogramma in samenwerking met de omgeving;
6.4	bevordert aanbod voor leerlingen om in het verlengde van de school te bewegen en te sporten;
6.5	participeert in samenwerkingsverbanden gericht op sport en bewegen in en rondom de school;
6.6	toont zich ondernemend in de samenwerking op gebied van sport en bewegen met externe partners;
6.7	toont zich representatief buiten de school in de omgang met externe contacten.

7 (Zelf)reflecteren en professioneel ontwikkelen

De startende leraar lichamelijke opvoeding:	
7.1	maakt zijn beroepsuitoefening en zijn opvattingen daarover tot onderwerp van gesprek en onderzoek;
7.2	werk planmatig aan het onderhoud en de ontwikkeling van eigen kennis en bekwaamheid;
7.3	vraagt en gebruikt feedback van leerlingen;
7.4	vraagt en gebruikt collegiale hulp zoals supervisie en intervisie;
7.5	beoordeelt nationale en internationale kennis en kennisbronnen kritisch;
7.6	voert praktijkgericht onderzoek op gebied van lichamelijke opvoeding uit;
7.7	draagt bij aan valorisatie door het breder benutten van kennis uit onderzoek;
7.8	draagt bij aan het zoeken naar duurzame oplossingen;
7.9	drukt zich mondeling en schriftelijk duidelijk uit in de Nederlandse taal;
7.10	houdt zich aan de beroepscode LO ⁵ ;
7.11	reflecteert op zijn persoonlijk handelen en functioneren als leraar.

Tabel 1: Eindkwalificaties opleiding LO

⁴ KVLO, 2013

⁵ KVLO, 2013

Onderwijskundige context opleiding LO

De opleiding creëert een stimulerende onderwijsleeromgeving waarin een student zich kan ontwikkelen tot startbekwaam docent in de LO en tot beginnend professional die constructief en kwaliteitsvol kan samenwerken binnen een sectie LO, een lerarenteam op school en met externen in de schoolomgeving.

Startpunt van denken en doen ligt bij de (bewegings)activiteiten die worden aangeboden aan een groep in een bepaalde onderwijscontext. Van daaruit moet worden aangesloten bij de leermogelijkheden die individuele deelnemers in de groep op een bepaald gebied kunnen en willen realiseren. Dit uitgangspunt is van belang om iedereen in het (bewegings)onderwijs tot zijn of haar recht te laten komen.

In het opleidingsonderwijs is het belangrijk, dat verschillen tussen studenten worden gerespecteerd en gewaardeerd. Daartoe zullen docenten en studenten van de opleidingen zich inzetten voor elkaar en mogelijkheden benutten om aan en met elkaar te leren.

Een zestal aspecten speelt bij het leren van studenten een belangrijke rol:

- de student is zelf verantwoordelijk voor de eigen ontwikkeling als professional;
- leren vindt plaats via meerdere wegen;
- studenten leren door samenwerkend én individueel leren;
- leren vindt plaats in een contextrijke en prikkelende omgeving;
- kennisconstructie is het doel;
- leren is cumulatief.

Deze aspecten krijgen op de volgende wijze vorm in het opleidingsprogramma:

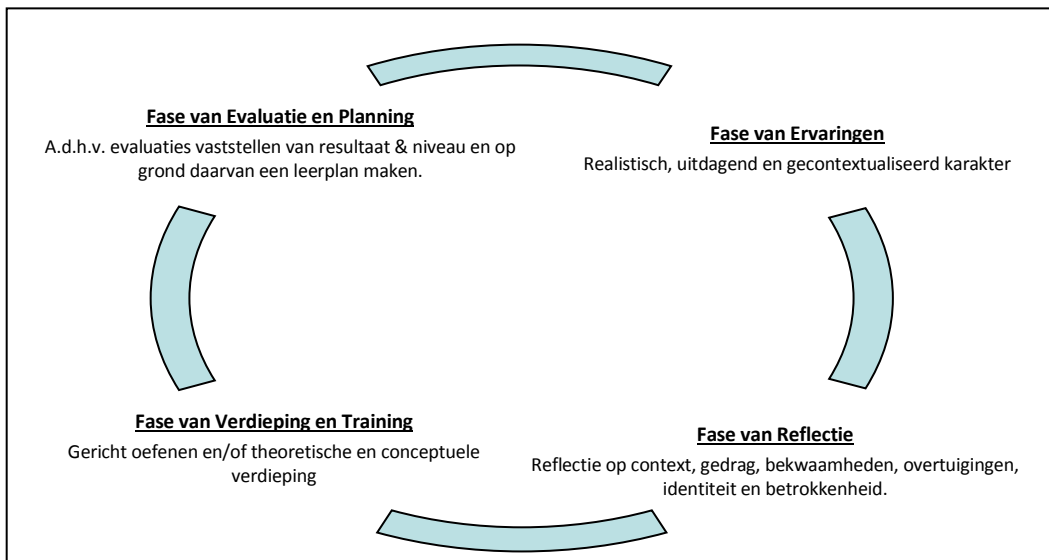
Competentiegericht leren

Competentiegericht leren wordt gekenmerkt door contexten waarin realistische en betekenisvolle leertaken worden uitgevoerd. Dat is zeker van toepassing op de stagecontexten (scholen). Deze bieden krachtige leeromgevingen, waarin studenten leren plannen, uitvoeren en evalueren van vakgebonden en vakoverstijgende taken binnen een school. Stages omvatten vijftienvijf procent van de totale onderwijstijd. Onderwijs op het instituut is direct of indirect ondersteunend aan het leren op de stageplek. De opleiding creëert betekenisvolle praktijkgerichte leersituaties. Bewegen leent zich daar bij uitstek voor. Zo worden bewegingssituaties ontworpen en uitgevoerd op eigen niveau, waarbij een vertaalslag naar het onderwijs op de school wordt gemaakt.

Cyclisch leren

De opleiding kiest voor een cyclische benadering van leren waarbij wordt aangesloten bij de uitgangspunten van een sociaal-constructivistische leertheorie. Die cyclische benadering wordt zichtbaar op twee niveaus. Op het niveau van onderwijsinhouden worden in de opbouw van het curriculum bepaalde beroepsproblemen en beroepstaken steeds opnieuw aan de orde gesteld, waarbij de complexiteit van de context en het op te lossen (beroepsgerelateerde) probleem toeneemt. Binnen alle leerlijnen wordt dit principe gehanteerd, te beginnen bij de stagelijn.

Het cyclisch leermodel geldt ook voor leeractiviteiten van studenten. Studenten doorlopen een leerspiraal waarbinnen vier fasen zijn te onderscheiden. Dit wordt weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Leerspiraal

De opleiding als oefenplaats en gevarieerd leren

De opleiding is waar mogelijk een voorbeeld voor de onderwijspraktijk. Zo wordt uitgegaan van verschillende didactische principes en een grote verscheidenheid aan werk- en groeperingsvormen. Individueel en groepsgericht leren wisselen elkaar af, net als in de stage. Studenten leren bij elkaar verschillen in niveau, interesse en culturele achtergrond te herkennen, respecteren en benutten.

Door passende leerarrangementen en leervoorstellen (-opdrachten) wordt aangesloten bij leerstijlen en -mogelijkheden van individuele studenten. Verschillen tussen studenten worden gewaardeerd.

Het programma biedt studenten diverse keuzemogelijkheden. Dat geldt ook voor mogelijkheden die buiten het opleidingsinstituut aanwezig zijn.

Zelfverantwoordelijkheid en begeleiding

De opleiding wordt vraaggeleid vormgegeven. Daarbij spelen leervragen van studenten een belangrijke rol, maar evenzeer de vragen die vanuit het werkveld worden gesteld. De expertise van opleidingsdocenten en professionals in het werkveld wordt nadrukkelijk ingebracht.

In de loop van de opleiding worden ervaringen en opvattingen van studenten steeds meer centraal gesteld in het leren. Studenten komen tot een eigen positionering in de maatschappelijke velden van bewegen en sport. De mate van zelfstandigheid bij het oplossen van bepaalde problemen neemt toe. Docenten arrangeren daartoe (relatief) open leersituaties. Er worden werkvormen gebruikt die om initiatief, inbreng en betrokkenheid van studenten vragen, zoals discussies, werkbegeleiding en presentaties.

In de deeltijdopleiding LO zijn studenten al vanaf de start in hoge mate verantwoordelijk voor de vormgeving en het onderhouden van het eigen leerproces. Het nemen van die verantwoordelijkheid is van belang bij het leren op de werkplek. Bovendien kent de deeltijdopleiding veel meer zelfstudie dan de voltijdopleiding.

Door de gehele opleiding heen wordt aandacht gegeven aan studie- en loopbaanbegeleiding. Deze bestaat uit individuele begeleidingsgesprekken, supervisie en intervisie in groepen, reflectieopdrachten (waaronder POP en PAP), maar ook training in beroepsvaardigheden.

Binnen de opleiding worden verschillende begeleidingsrollen onderscheiden. De SBSB'er is mentor, stagebegeleider, coach en vooral voor de beroepsontwikkeling assessor van een groep studenten. Tevens is deze persoon kerndocent van een groep: hij geeft les in DP, SBSB en daarnaast nog in een specifiek vakgebied. Op deze manier heeft de docent veel contact met een groep en zicht op individuele en groepsleerprocessen. Dat levert veel en gerichte studiebegeleidingsmogelijkheden op en kansen om leerprocessen krachtig te ondersteunen. De relatie tussen studenten en docenten wordt gekenmerkt door nabijheid, directe interactie en wederzijdse verantwoordelijkheid.

De begeleiding van studenten is er op gericht de onafhankelijkheid van studenten te vergroten in de zin dat ze in de steeds complexere situaties zelfstandig en zelfverantwoordelijk beslissingen leren nemen. Het onderwijs en de docenten bieden studenten leerruimte om eigen leerwensen en -processen vorm te geven. Docenten werken studentnabij en handelen waar passend vanuit het adagium 'teach what you preach' (congruentieprincipe).

4.3 DE RELATIE TUSSEN DE OPLEIDING EN HET BEROEPENVELD

De opleiding werkt samen met een veelheid aan partners. Dat zijn in eerste instantie de stagecoaches/stagescholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en speciaal onderwijs. Met (stage)scholen worden projecten/onderzoeken uitgevoerd. Daarnaast werkt de opleiding samen met collega-instituten en andere instituten gerelateerd aan de LO-vakwereld, zoals KVLO (vakvereniging leraren LO) en SLO. Ook zijn er verbindingen met niet-onderwijsinstituten werkzaam op het gebied van bewegen en sport. Bijvoorbeeld onderhoudt de opleiding contacten met de diverse sportbonden. Hierbij verleent de opleiding ondersteuning bij het ontwikkelen van opleidingsprogramma's en bewegingsprogramma's voor sporters. Deze programma's zijn ook van belang voor de lichamelijke opvoeding.

De LO-opleiding wordt vanuit het werkveld geadviseerd door een veldadviescommissie. Deze commissie bestaat uit leden vanuit organisaties die betrokken zijn bij de Lichamelijke Opvoeding en uit leden die de schooltypen vertegenwoordigen (po, vo, mbo, hbo, so). In de commissie hebben schoolleiders en docenten LO zitting.

De opleiding LO richt zich voor wat betreft scholing in eerste instantie op onderwijsgeevenden in het vak lichamelijke opvoeding. Voor het primair onderwijs betreft dat zowel groeps- als vakleerkrachten. De opleiding LO vindt het belangrijk om haar post-initiële onderwijsactiviteiten te ontplooien in de regio. Daarnaast wil de opleiding LO ook scholingsmogelijkheden bieden aan docenten die buiten de regio werkzaam zijn en een speciale interesse voor de vakopvattingen van de opleiding hebben, dan wel geïnteresseerd zijn in specifieke expertise van de opleiding. Hierbij wordt beslist gedacht aan de groep afgestudeerden van de eigen opleiding. Het belang van doorgaande scholing wordt onderstreept door de invoering van het lerarenregister in 2017.

Er wordt in de opleiding veel waarde gehecht aan directe (inhoudelijke) contacten met de verschillende werkvelden. Die contacten garanderen een realistisch, up-to-date opleidingsprogramma. Dit betekent dat er wordt gestreefd naar een substantiële inzet van deskundigen uit het werkveld, zowel voor nascholing als voor taken binnen de opleiding.

In het ontwikkelen van nieuw aanbod moeten zinvolle, inhoudelijke samenwerkingsverbanden worden gezocht met collega's van andere vak- of leergebieden en met partners buiten de

school (zoals de jeugdhulpverlening, organisatie voor buitenschoolse opvang, sportverenigingen).

Als gevolg van decentralisatie en deregulering door de overheid hebben scholen meer ruimte gekregen om een eigen koers te bepalen. Scholen profileren zich op allerlei manieren. Voor de docent LO biedt dit kansen om bewegen en sport meer op de agenda van de school te krijgen: de sportactieve school, de Gezonde School, sportklassen, LO2, SDV, BSM. In het ontwikkelen van nieuw aanbod moeten zinvolle, inhoudelijke samenwerkingsverbanden worden gezocht met collega's van andere vak- of leergebieden en met partners buiten de school (zoals de jeugdhulpverlening, organisatie voor buitenschoolse opvang, sportverenigingen).

Veel LO-opgeleiden vinden, vooral in het primair onderwijs, tegenwoordig werk als combinatiefunctionaris (of 'duale vakleerkracht'). Naast het verzorgen van lessen LO coachen ze vaak ook groepsleerkrachten bij de gymlessen en dat zij, in samenwerking met sportverenigingen, een naschools sportaanbod organiseren en (deels) verzorgen. In sommige gevallen wordt dit zelfs gecombineerd met het ondersteunen van verenigingen.

Bewegen en sport worden steeds meer gezien als gebieden die een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Concreet wordt van de leraar LO gevraagd aandacht te geven aan thema's als: het stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl (De Gezonde School), herkennen (en mede ontwikkelen) van jeugdig sporttalent, uitdragen van kernwaarden als respect, bevorderen van participatie en sociaal maatschappelijke integratie en bijdragen aan sociale veiligheid binnen onderwijs.

Overgewicht is een maatschappelijk probleem geworden. Leerlingen moeten zich bewust worden van het belang van een gezonde leefstijl. Scholen ontwikkelen projecten over voeding en beweging en landelijke instanties komen scholen binnen met gezondheidsprojecten. Voor de invulling van deze projecten wordt in veel gevallen een appel gedaan op de docent LO. Van belang is dat de docent kan verantwoorden in hoeverre en op welke wijze hij in de lessen lichamelijke opvoeding de gezondheidsproblematiek wil thematiseren.

Het Nederlandse onderwijs kenmerkt zich steeds meer door diversiteit in culturen. Docenten zullen op de hoogte moeten zijn van de verschillen tussen die culturen en daar met hun onderwijs zo goed mogelijk bij leren aansluiten. Ook de betekenis en het belang van bewegen verschilt voor leerlingen. De docent LO zal op zoek moeten gaan naar mogelijkheden om verschillen niet tegenover elkaar te plaatsen, maar deze juist te benutten en naast elkaar een plek te geven binnen de les.

Het reguliere onderwijs krijgt steeds meer te maken met leerlingen die speciale zorg nodig hebben.

De docent LO zal bij zijn voorbereiding op de les meer rekening moeten houden met het verschil in bewegingsvaardigheden tussen leerlingen in de klas. Er kunnen zich tijdens de les gedragsproblemen voordoen. Meer dan ooit zal de docent zal zijn pedagogische kwaliteiten moeten inzetten.

De docent LO moet door de snel veranderende beweeg- en sportcontexten en maatschappelijke vragen de positie en rol van het vak LO kunnen verantwoorden. Hij kan een eigen vakvisie formuleren en heeft de flexibiliteit deze te relateren aan wijzigende omstandigheden. Hij zal binnen het gebied van bewegen en sport op school de rol van onderwijs- en curriculumontwikkelaar moeten kunnen vervullen. Evalueren wordt in het vak

lichamelijke opvoeding breder en nadrukkelijker ingezet: gericht op het begeleiden en beoordelen van leerlingen en het plannen, realiseren en verbeteren van het onderwijs. Ontwikkelingen op het gebied van digitalisering zijn van invloed op het onderwijs. De leraar lichamelijke opvoeding benut in toenemende mate toepassingen op dit terrein om het onderwijsleerproces te ondersteunen en te bevorderen.

Het leergebied lichamelijke opvoeding heeft als doel dat jeugdigen vanuit een pedagogisch perspectief bekwaam en enthousiast raken om perspectiefrijk deel te nemen aan sport en bewegingssituaties, een leven lang. Dat betekent beter leren bewegen en sporten, leren samen bewegen, bewegen leren regelen, leren over bewegen, in het bijzonder over persoonlijke bewegingsinteresses en een gezonde en sportieve leefstijl. Om een dergelijke doelstelling te verwezenlijken binnen de huidige context en complexiteit van samenleving en school, wordt van de docent LO en daarmee van studenten LO verwacht dat ze beschikken over wat wel wordt genoemd 21^e eeuwse vaardigheden.

4.4 LANDELIJK GELDENDE VOORSCHRIFTEN

De opleiding realiseert de opleidingskwalificaties zoals vastgesteld door de gezamenlijke opleidingen Lichamelijke Opvoeding in Nederland. Hetzelfde geldt voor de Kennisbasis Lichamelijke Opvoeding (zie ook onder paragraaf 4.2.).

5 HOE ZIET HET ONDERWIJS ER UIT

5.1 INRICHTING VAN DE OPLEIDING

Het onderwijsmodel van de deeltijdvariant LO gaat uit van een studietijd van drie jaar en bestaat uit 240 EC. De onderwijseenheden wordt in drie jaar aangeboden.

Elk van de zes semesters, twee per studiejaar, heeft een omvang van 40 EC. De major omvat 210 EC en er is een verplichte minor van 30 EC. Deze minor wordt door alle studenten gevolgd. De opleiding is opgebouwd uit een propedeutische fase (een deel van het eerste studiejaar, namelijk 60 van de 80 EC) en een hoofdfase, die het tweede en derde studiejaar omvat.

5.2 VORM VAN DE OPLEIDING EN BIJZONDERE LEERWEGEN

De opleiding LO heeft twee opleidingsvarianten, namelijk:

- De voltijdse opleiding die vier leerjaren duurt.
- De deeltijdopleiding die drie leerjaren duurt. Voor de deeltijdvariant gelden bijzondere toelatingseisen. Deze variant kan worden beschouwd als een bijzondere leerweg.
- Per 2017-2018 start een geflexibiliseerde variant van de deeltijdopleiding. Informatie over deze vernieuwde deeltijdvariant is weergegeven in een separate onderwijs- en examenregeling.

Deze studiegids geldt voor de deeltijdvariant.

5.3 DE PROPEDEUTISCHE FASE VAN DE BACHELOROPLEIDING

Verwerking algemene doelen propedeuse in curriculum

De propedeutische fase kent drie doelen:

- **Oriëntatie**

De student moet een adequaat beeld krijgen van de door hem gekozen opleiding en het latere beroepenveld;

- **Selectie**

Zowel de student als de opleiding moet een adequaat beeld krijgen van de geschiktheid van de student voor de door hem gekozen opleiding en voor het latere beroepenveld; om te voorkomen dat studenten onvoldoende aanleg hebben voor het beroep, en daarmee ongeschikt zijn voor het beroep, worden zij verplicht deel te nemen aan een selecterend assessment voorafgaand aan het jaar van inschrijving.

- **Verwijzing**

Deze functie is in de deeltijdopleiding niet aan de orde.

Beoordeling aan eind van het propedeutische jaar

Is de student tot de opleiding toegelaten, dan worden per activiteitsgebied aan het eind van het eerste studiejaar twee uitspraken gedaan met betrekking tot de eigen bedrevenheid. In de eerste plaats wordt een uitspraak gedaan over het niveau aan het eind van het eerste jaar. Het vereiste niveau staat beschreven in de betreffende moduulbeschrijvingen.

In de tweede plaats doen de secties aan het eind van het eerste jaar een uitspraak over de vraag of te verwachten is dat de student het niveau dat in de postpropedeutische fase van de opleiding vereist is, zal kunnen halen. Deze uitspraak wordt als advies aan de student meegegeven. De student hoeft hier geen conclusies aan te verbinden.

Voor de theoretische modules geldt dat ervan mag worden uitgegaan dat het niveau van het eerste jaar exemplarisch is voor de postpropedeutische fase.

Bindend Studieadvies

Voor de propedeutische fase geldt een drempel van 54 EC om de opleiding te kunnen vervolgen. Studenten die onvoldoende studieresultaten behalen, kunnen aan het eind van het tweede jaar van inschrijving een Bindend Studieadvies (BSA) krijgen waardoor ze de opleiding moeten verlaten. Als een student niet het vereiste aantal studiepunten heeft gehaald en dus een BSA dreigt te krijgen, wordt uitstel verleend als er sprake is van zwaarwegende bijzondere persoonlijke omstandigheden. Tijdens de begeleiding van de student moet de student zijn/haar tutor en/of decaan in een zo vroeg mogelijk stadium op de hoogte brengen van de persoonlijke omstandigheden. Slechts dan worden deze omstandigheden in het besluit om uitstel van het BSA betrokken, als de student hulp heeft gezocht bij professionele erkende instanties **en kan aantonen dat de persoonlijke omstandigheden hem/haar hebben belemmerd om de BSA-norm van 54 EC te halen.**

Structureel praktijktekort

De Calo heeft bepaald dat een student die binnen het propedeutisch programma één activiteitsgebied niet in voldoende mate beheerst, na twee jaar een structureel praktijktekort kan krijgen voor dat ene activiteitsgebied. Lees meer informatie over deze regeling in het Reglement Examencommissie. Dit is te vinden op Sharenet bij de opleidingscommunity onder de tab [‘Examencommissie’](#).

5.4 DE POSTPROPEDEUTISCHE OF HOOFDFASE VAN DE BACHELOROPLEIDING

In deze paragraaf wordt de opbouw van de major beschreven, waarmee zowel sprake is van de opbouw in de hoofdfase als in de propedeuse.

De inhouden van de deeltijd opleiding LO zijn afgeleid van die van de voltijdse opleiding LO. De volgorde waarin deze inhouden aan de orde komen, hun plaats in opleiding en de wijze van waarop deze worden aangeboden kunnen afwijken. Dit komt onder andere doordat in het kernprogramma een geïntegreerd programma wordt aangeboden. Tevens is bij de samenstelling van het programma rekening gehouden met de gestelde vooropleidingeis, de verplichte werkervaring in een voor de opleiding relevant werkveld en de eis dat er gedurende de opleiding minimaal 0,4 FTE gewerkt wordt in een voor de opleiding relevant werkveld.

Het programma van de deeltijd opleiding Leraar Lichamelijke Opvoeding Eerstegraads bestaat uit de volgende onderdelen:

Het kernprogramma:

Uitgaande van de beroepspraktijk van de docent LO wordt ingegaan op theoretische en praktische achtergronden van het lesgeven, methodische en didactische aspecten en de eigen vaardigheid van de student. Het kernprogramma is een geïntegreerd programma waarin zowel praktisch als theoretisch gewerkt wordt. Het wordt afgesloten met een opdracht en de aanwezigheid is verplicht.

Verdiepingsprogramma

Het verdiepingsprogramma kan zowel theoretisch als praktisch geïntereerd zijn. Bij de theorie wordt de verdieping gezocht in de sociale wetenschappen, de humaan biologische wetenschappen en de theorie van het bewegingsonderwijs. De praktische onderdelen zijn specialistisch van aard en passen niet in het kernprogramma.

Afhankelijk van de vooropleiding bestaat er een mogelijkheid voor het aanvragen van vrijstellingen, die toegekend worden als aangetoond is dat de gevraagde kennis/vaardigheid reeds aanwezig is.

NB: Het kernprogramma en verdiepingsprogramma bevatten beide beroepsondersteunende modulen.

Stage

Gedurende de opleiding zal de student onder begeleiding van een stagecoach in de volgende werkvelden stagelopen: basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. De student doet een eindstage in een werkveld naar keuze. Van de student wordt verwacht dat hij/zij in een steeds complexere situatie zelfstandig gaat lesgeven.

Studieloopbaanbegeleiding

Tijdens de studieloopbaanuren zullen door middel van intervisie en supervisie ervaringen van de student uit zijn/haar beroeps-/stagepraktijk verdiept worden. Tevens worden thema's behandeld die zijn gerelateerd aan deze eigen ervaringen en ervaringen van medestudenten.

Werkplekleren

Het is voor de student verplicht om gedurende de opleiding voor minimaal 0,4 FTE te werken in een context die gerelateerd is aan de werkplek van een docent LO. De student wordt gevraagd en verplicht wat hij/zij binnen de opleiding aangeboden krijgt, toe te passen in de eigen beroepspraktijk (werkplek). In een portfolio maakt de student zichtbaar hoe dit wordt gedaan en dat dit op het vereiste niveau gebeurt. Door middel van deze eis zal het geleerde in een brede context toegepast kunnen worden. Het leerrendement zal hierdoor stijgen.

Zelfstandig leren

De student wordt in staat geacht om zich bepaalde onderdelen van de opleiding zelfstandig eigen te kunnen maken. Met minimale begeleiding (via specifieke vragenuren en mail) zal de student deze onderdelen in zelfstudie doen. De inhoud "bewegen en presteren", "bewegen en eigen lichaam", "bewegen en beïnvloeden" en "bewegen en leerprocessen" zijn in overeenstemming met die in de propedeutische fase van de voltijd LO.

Profilering

Conform het voltijdprogramma zal de student kennis maken in de profilering met specifieke zaken als klimmen, EHBO en het organiseren van kampen. In tegenstelling tot de voltijddopleiding heeft de deeltijddopleiding geen vrije keuzes in de profilering.

Minor

De hoofdfase bevat een verplicht te volgen minor. In de deeltijd is vanwege de organiseerbaarheid gekozen voor verplichtstelling van een specifieke minor.

Vrijstellingen

Op grond van instroomeisen wordt er van uitgegaan de student aantoonbare ervaring heeft met het geven van training/les aan of begeleiden van groepen. Van studenten met een vooropleiding op het gebied van sport & bewegen op mbo- of hbo-niveau, inclusief de opleiding psychomotorische therapie en bewegingsagogie wordt verwacht dat zij een eigen vaardigheidsniveau hebben dat resulteert in vrijstelling voor bepaalde modules of modulonderdelen. Het verlenen van vrijstellingen is ter beoordeling aan de [examencommissie](#).

Leerlijnen

Zowel in de voltijdse als deeltijddopleiding zijn in de major de stage en de beroepsondersteunende onderwijseenheden geordend in een vijftal leerlijnen:

1. Leerlijn stage
en binnen de beroepsondersteunende onderwijseenheden:
2. Leerlijnen methodiek-didactiek
3. Leerlijn sociale wetenschappen
4. Leerlijn humaan biologische wetenschappen
plus de
5. Leerlijn studieloopbaanbegeleiding.

Leerlijn stage

De stageleerlijn neemt een centrale positie in binnen het curriculum. Studenten doen beroepseigen leerervaringen op in de stagesituaties, vanaf de propedeuse tot en met het derde studiejaar. In de deeltijdopleiding geven studenten van meet af aan individueel les. In het eerste studiejaar is dat in het eerste semester in het basisonderwijs en in het tweede semester in het voortgezet onderwijs. In het derde studiejaar wordt in het eerste semester gekozen voor een schooltype om daar de eindstage in te doen. Ook is er een korte stage in het speciaal onderwijs. Op stagescholen voeren studenten mesotaken uit, zoals leerlingbegeleiding en het organiseren van sportdagen.

Leerlijn methodiek-didactiek

Bij de *didactische practica (DP's)* en *methodieklessen* komen de (lesgeef)thema's nadrukkelijk aan de orde. Vakgerichte methodieklessen (spel, turnen, atletiek, bewegen en muziek, judo, zwemmen) hebben vergroting van inzicht in bewegingsactiviteiten tot doel. In deze lessen is veel aandacht voor het arrangeren van passende leersituaties, het ontwerpend op maat maken van deze situaties en het bieden van adequate individuele en groepsgerichte leerhulp. In de vakgerichte *eigen vaardigheidslessen* wordt de eigen vaardigheid van de student ontwikkeld en leert de student te reflecteren op zijn eigen wijze van deelnemen aan activiteiten.

De *theorie* in de leerlijnen sociale wetenschappen en humaan biologische wetenschappen is gericht op verdieping van de (stage)context van de LO:

Leerlijn sociale wetenschappen:

Bij sociale wetenschappen gaat het over concepten en conceptualisering van beïnvloedingspraktijken in de LO. Studenten leren gaandeweg een eigen werkconcept te ontwikkelen. Binnen psychologie en pedagogiek komt de relatie tussen persoonlijke ontwikkeling, socialisering en het verwerven van bewegingscompetenties aan de orde. Hierbij is diversiteit een belangrijk onderwerp. Studenten krijgen inzicht in het herkennen en benutten van verschillen tussen leerlingen. Dit is ook een onderwerp binnen TBO (Theorie Bewegingsonderwijs). Binnen TBO wordt het bewegingsonderwijs gefundeerd en gelegitimeerd.

Leerlijn humane biologie

Bij *humane biologie (HB)* gaat het om kennis met betrekking tot de motorische en fysieke belasting en ontwikkeling, training van kracht, coördinatie en uithoudingsvermogen van leerlingen in bewegingssituaties.

Leerlijn studieloopbaanbegeleiding (SBSB)

Tijdens de SBSB-lessen leren studenten individuele leervragen te formuleren vanuit hun stage en ontwikkeling als leraar LO, op grond daarvan eigen leerdoelen te bepalen en een PAP (persoonlijk activiteitenplan) en POP (persoonlijk ontwikkelingsplan) te schrijven. De student houdt zelf zijn ontwikkeling bij (veelal in een portfolio) en bespreekt deze een of twee keer per jaar met de SBSB-docent. Het ontwikkelen van een reflectieve en kritische beroeps- en leerhouding horend bij de Windesheimkwalificatie 'zelfsturing' komt expliciet aan de orde tijdens SBSB.

Onderzoek

De student leert resultaten van praktijkgericht onderzoek te benutten en leert ook zelf eenvoudig praktijkgericht onderzoek te doen in de eigen werk-/stagesituatie. De student leert de relevantie van onderzoeken voor de onderwijspraktijk te beoordelen.

Onderzoek is vormgegeven in een onderzoeksleerlijn. De onderzoeksleerlijn is voor een groot deel geïntegreerd in onderwijseenheden die deel uitmaken van de eerder genoemde leerlijnen. Daarmee is de onderzoeksleerlijn geen separate leerlijn.

Uitgangspunt voor deze lijn zijn praktijkgerichte onderzoeksmethoden die relevant zijn voor leraren lichamelijke opvoeding: bevragen (interview en vragenlijst afnemen), observeren, meten en literatuurstudie. Deze vier methoden vertegenwoordigen elk een eigen lijn gedurende de eerste drie studiejaren van de opleiding. De mate van complexiteit neemt gedurende de opleiding toe.

In de propedeuse zit een tweetal onderwijseenheden waarin specifiek aandacht is voor het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden. In deze onderwijseenheden ligt het accent op het verwerven van basisvaardigheden en -kennis voor het voorbereiden, uitvoeren en interpreteren van kwantitatief en kwalitatief onderzoek dat wordt uitgevoerd in de eigen groep, in samenwerking met andere onderwijseenheden in de propedeuse. In de hoofdfase wordt specifiek aandacht besteed aan onderzoek.

Op bachelorniveau is onderzoek gepositioneerd in drie afstudeerwerken, te weten in het tweede studiejaar in het *Maken van een lessenreeks* en in *Ontwikkelen vakvisie* en in het derde studiejaar in *Project*. Deze modules zorgen voor het realiseren van de eindkwalificaties onderzoek uit de richtlijn onderzoek van het domein.

De student ontwikkelt onderzoekend vermogen en leert eenvoudig onderzoek te doen. Een onderzoek van een student heeft tenminste relevantie voor een specifieke situatie en is in zekere mate innovatief. Voor wat betreft grondigheid is een onderzoek over het algemeen bescheiden. In de bachelorfase van de studie laten studenten zien dat zij in staat zijn de aangeleerde onderzoeksvaardigheden in een volledige onderzoekscyclus, zoals beschreven in de richtlijn praktijkgericht onderzoek, kunnen inpassen.

Keuzemogelijkheden

De student kan zich profileren in de keuze voor een stagecontext in het derde studiejaar en de keuze voor projectonderwerp. In het kader van werkplekleren kunnen studenten in zekere mate eigen activiteiten kiezen.

Afstudeerwerken

De eindkwalificaties van de opleiding worden op bachelorniveau geconcretiseerd in afstudeerwerken binnen vier onderwijseenheden (zie Tabel 2). De opleiding geeft via de eindwerken een eigen kleur aan de eindkwalificaties.

Moduulcode	Moduulnaam	Afstudeerwerk (beroepsproduct)	Aantal EC
LVOLO2.MDH2.DT.16	Methodisch en didactisch handelen 2 en introductie speciaal onderwijs	Lessenreeksen	5
LVOLO3.ES.DT.15	Eindstage	Stageverslag	8
LVOLO2.TBO.DT.14	TBO - Ontwikkelen vakvisie	Verslag	5
LVOLO3.PROJ.DT.15	Project	Onderzoeksverslag en project(resultaat)	8

Tabel 2: Onderwijseenheden met de afstudeerproducten op bachelorniveau (2016-2017)

In de afstudeerwerken toont de student aan gekwalificeerd te zijn op het niveau van beginnend beroepsbeoefenaar. In de toetsing van de vier onderwijseenheden bewijst de student dat hij competent handelt. De onderwijseenheden waarin het *bachelorniveau* wordt getoond, leveren elk afzonderlijk een bijdrage aan het realiseren van opleidingskwalificaties, de hbo-kernkwalificaties en aspecten uit de kennisbasis. Bij deze onderwijseenheden krijgen de opleidingskwalificaties de status van eindkwalificaties.

In het proces om te komen tot het eindniveau worden studenten structureel begeleid. De veldadviescommissie oordeelt periodiek over de relevantie van de afstudeerproducten.

5.5 DOORSTROMEN VAN AD NAAR BC

N.v.t.

6 DE STUDENT EN HET ONDERWIJS

6.1 STUDIEBEGELEIDING

Door de gehele opleiding heen wordt aandacht gegeven aan studie- en loopbaanbegeleiding. Deze bestaat uit individuele begeleidingsgesprekken, supervisie en intervisie in groepen, reflectieopdrachten, maar ook training in beroepsvaardigheden.

Binnen de opleiding worden verschillende begeleidingsrollen onderscheiden: SBSB'er, mentor, stagebegeleider, coach en assessor.

6.2 KWALITEIT EN STUDEERBAARHEID

Het instellingsbestuur draagt zorg voor een regelmatige beoordeling van de onderwijs- en examenregeling en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. Hierbij wordt tevens het oordeel van de opleidingscommissie betrokken.

Studeerbaarheid

De **studielast** is evenredig verdeeld over de semesters. De totale studielast van de onderwijsheden per semester resulteert in een studiewerkweek van ongeveer 53 uur, verspreid over collegierijke weken, bufferdagen/-weken, projectweken en 'college-luwe' weken. Het docententeam ziet toe op een adequate verdeling van de studielast binnen de studie jaren en binnen de semesters. Dat gebeurt o.a. door spreiding van inleverdata van opdrachten en tentamendata.

Om het opleidingsprogramma **studeerbaar** te houden is voorzien in een afwisseling van didactische werkvormen en toetsingsvormen en worden opdrachten en toetsen gespreid aangeboden binnen de periodes c.q. de semesters.

Hertentamens en tweede gelegenheden bij andere toetsvormen worden in de regel in de eerstvolgende periode aangeboden.

Beoordelingsformats bij de toetsvormen anders dan schriftelijke tentamens zijn beschikbaar voor de studenten, zodat zij helderheid hebben over de wijze van beoordelen. Het is aannemelijk dat ook dit de studeerbaarheid verhoogt.

Voor de studenten met achterstanden wordt, binnen grenzen van operationele haalbaarheid, tijdens de vier jaar van de opleiding gezocht naar studieprogramma's met een omvang van 60 EC per studiejaar. De student heeft zelf de verantwoordelijkheid met een voorstel te komen.

De student mag per cursusjaar per onderwijseenheid aan maximaal twee tentamengelegenheden, zoals aangeboden tijdens het semester dat het betreffende vak gevolgd is, deelnemen. De examencommissie kan onder bepaalde omstandigheden toestemming geven voor een 3^e tentamenlegenschap.

Voor studenten die er niet in zijn geslaagd alle onderwijseenheden af te ronden binnen de gestelde termijn van vier jaar, voor cursusjaar 2017-2018 een regeling voor versneld afronden van onderwijseenheden ([Bijlage Regelingen voor versneld afronden van onderwijseenheden na vier studiejaar LO](#)).

Kwaliteit

Het onderwijs wordt twee keer per schooljaar geëvalueerd door middel van moduulevaluaties en semesterevaluaties onder studenten. De evaluatie van de onderwijseenheden van de opleiding LO gebeurt volgens een gestandaardiseerde procedure (KWZ). De uitkomsten hiervan worden, samen met de uitkomsten van de jaarlijkse Nationale Studenten Enquête, besproken in een bijeenkomst van studenten met docenten op jaarlaagniveau. Conclusies en verbeteracties worden vastgelegd.

De hogeschoolhoofddocent van de opleiding voert samen met het docententeam van de deeltijd regie over de evaluaties en de implementatie van de verbeterpunten.

6.3 TOETSING

6.3.1 Uitgangspunten toetsbeleid en eindkwalificaties

De toetsing kent (globaal) een opbouw in de opleiding:

- van meer toetsing van afzonderlijke kennis en vaardigheden op basisniveau naar meer integrale toetsing in kenmerkende beroepssituaties, stage en afstuderen op gevorderd- en bachelorniveau.
- van kleinere toetseenheden (aantal EC) naar grotere toetseenheden.

Het [leer- en toetsplan](#) van de opleiding geeft een overzicht van opleidingskwalificaties die binnen de afzonderlijke onderwijseenheden worden getoetst en ook de wijze waarop dat gebeurt. Alle onderwijseenheden in het curriculum worden getoetst. De opleidingskwalificaties komen meerdere keren aan de orde gedurende het curriculum en worden uiteindelijk gerealiseerd op bachelorniveau. De startbekwaamheid voor de uitoefening van het beroep leraar LO stelt de opleiding vast aan de hand van afstudeerwerken binnen een viertal onderwijseenheden (zie 5.4).

6.3.2 Toetsvormen

Toetsvormen zijn gebonden aan de onderwijscomponenten:

- Het leren in *kenmerkende beroepssituaties* (veelal stagecontext) gebeurt vaak in grote onderwijseenheden waarbij studenten in reële beroepssituaties werken aan hun beroepscompetenties door het uitvoeren van beroepstaken en ontwikkelen van beroepsproducten. Kennis, vaardigheden en attitude worden integraal beoordeeld. De beroepsproducten worden in de vorm van een (portfolio)-assessment beoordeeld.

- In een *beroepsondersteunende onderwijseenheid* worden kennis en vaardigheden als relatief losstaande onderdelen getoetst. Toetsvormen voor kennis zijn schriftelijk tentamen en verslag. Voor vaardigheden zijn dat assessment, beroepsproduct en vaardigheidstoets.
- Bij *studieloopbaanbegeleiding* ligt het accent op de reflectie van de student op zijn ervaringen bij opdrachten, stage- en/of werkervaring. De studieloopbaanbegeleider toetst de ontwikkeling op de 11^e Windesheim-competentie van de student door middel van een portfolio-assessment, met daarin nadruk op kenmerkende beroepssituaties.
- *Profilering* kan op allerlei wijzen worden ingevuld. Er is dus geen sprake van specifieke toetsvormen voor deze onderwijseenheden.

Ten behoeve van studenten met een functiebeperking kan de mogelijkheid worden geboden om een toets in aangepaste vorm af te leggen. Hiervoor dient conform artikel 6.6 lid 7 van het onderwijsexamenreglement een verzoek bij de examencommissie te worden ingediend.

6.3.3 Toetsfuncties

Het afsluiten van onderwijseenheden gebeurt altijd via een summatieve toetsing en vindt vooral plaats in toetsweken. Formatieve toetsing vindt veelal plaats tijdens de onderwijsperiodes, bijvoorbeeld in de projectbegeleiding en de begeleiding van stage en afstuderen. Bij de vaardigheidsvakken wordt veel formatief getoetst. Ook wordt op meerdere plaatsen in het programma gebruik gemaakt van peer- en selfassessment, als vorm van formatieve toetsing. De docent bepaalt in alle gevallen het niveau waarop een onderwijseenheid wordt afgerond en bespreekt met studenten de wijze waarop het peer-assessment wordt aangepakt.

6.3.4 Transparantie

De opleiding waarborgt de transparantie van toetsing onder andere door toegankelijke en duidelijke informatie over toetsing in de OER, studiehandleidingen, N@tschool en Educator, en door studenten tijdig te informeren over de wijze van toetsing en de beoordelingscriteria. Achteraf krijgen studenten feedback op afgelegde toetsing, c.q. kunnen toetsresultaten met de verantwoordelijke docent bespreken. Het toetsbureau levert bij meerkeuze-tentamens altijd een toetsanalyse. Producten van studenten worden op plagiaat gecontroleerd met behulp van de plagiaatscanner in N@tschool.

Voor studenten zijn er diverse informatiebronnen rondom toetsing. Deze zijn opgenomen in het toetsbeleidsplan.

6.3.5 Kwaliteitscriteria

De opleiding waarborgt de *validiteit* van toetsen door de aanwezigheid van toetsplannen per onderwijseenheid waarin de relatie gelegd wordt tussen de leerdoelen van de onderwijseenheid en de indicatoren waarop wordt getoetst.

De opleiding waarborgt de *betrouwbaarheid* van toetsing en beoordeling door verschillende toetsvormen op verschillende momenten toe te passen, waardoor de student steeds op andere wijze de aanwezigheid van kennis, vaardigheden en houding dient aan te tonen. Binnen de opleiding krijgen de studenten veel verschillende beoordelaars. Bij toetsing van onderwijseenheden zijn in bijna alle gevallen meerdere docenten betrokken.

De toetscommissie kijkt aan de hand van een checklist steekproefsgewijs zowel toetsen, correctiemodellen als gegeven feedback.

Er is sprake van regelmatige intercollegiale consultatie en betrokkenheid van begeleiders/opdrachtgevers uit het werkveld bij het beoordelen.

De opleiding waarborgt de *uitvoerbaarheid* van toetsing door op het niveau van het curriculum, een semester en een onderwijseenheid de hoeveelheid toetsing en de samenhang in toetsing te bewaken. Daarbij zijn de hogeschoolhoofddocent en de toetscommissie inhoudelijk verantwoordelijk.

Aan het eind van de toetscyclus analyseren en evalueren de beoordelende docenten de toets en toetsresultaten. Afwijkende resultaten of klachten van studenten kunnen aanleiding zijn voor een nadere analyse van de toets en toetsresultaten. In de NSE en tijdens de kwaliteitskringen wordt de tevredenheid van studenten over de kwaliteit en organisatie van toetsing gemeten. Toets- en examencommissie geven hun bevindingen door aan de verantwoordelijk(e) docent(en). Indien een toetsplan wordt bijgesteld, worden de toetscommissie en de hogeschoolhoofddocent hiervan op de hoogte gebracht.

6.4 BIJZONDERE BEPALINGEN

- 1) [Instellingsdeel](#) OER, art. 9.: De deeltijdopleiding kent, zoals eerder gesteld bijzondere vooropleidings- en werk (ervarings) eisen. Deze staan geformuleerd in de instroomprocedure en zijn te vinden op de opleidingscommunity en de Windesheim website;
- 2) Instellingsdeel OER, art. 23 lid 5: Voor de deeltijdse- en afstandslerenstudenten kan het eerste advies door de [examencommissie](#) later dan na vier onderwijsperioden worden uitgebracht. Voor de deeltijd LO geldt dat dit advies wordt gegeven aan het einde van het tweede studiejaar.
- 3) Instellingsdeel OER, art. 26 lid 3: Het tentamen voor de volgende onderwijseenheden kan maar één maal per jaar worden afgelegd. In voorkomende gevallen kan het zo zijn dat bij een stage het tentamen maar één maal per jaar afgelegd kan worden;
- 4) Instellingsdeel OER, art. 30 lid 3: Bij een aantal onderwijseenheden waar de student leert met en zich ontwikkelt aan medestudenten worden studenten individueel, maar wel tegelijk in groepsverband beoordeeld en getoetst. Dit is beschreven bij de betreffende onderwijseenheden.
- 5) Om deel te kunnen nemen aan een bepaalde stage dient de stage die in de opleiding daaraan voorafgaat met goed gevolg te zijn afgerond.

7 OVERZICHT ONDERWIJSEENHEDEN

[Klik hier](#) voor leerroute van de opleiding Leraar VO 1^e graads in lichamelijke opvoeding.

8 ACCREDITATIE

De laatste accreditatie is geweest in 30 april 2015.

De accreditatie van de Lerarenopleiding LO loopt tot 29 april 29-04-2021.

9 TOT SLOT

9.1 BEZWAAR EN BEROEP

Tegen besluiten op grond van deze regeling genomen staat beroep open bij het College van Beroep voor de Examens Windesheim. Het reglement van het College van Beroep voor de Examens maakt deel uit van het Studentenstatuut.

9.2 BIJLAGEN BIJ ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

De bij deze regeling behorende uitwerkingen vormen tezamen met deze regeling de onderwijs- en examenregeling van de opleiding.

9.3 OVERGANGSREGELING

- n.v.t.

9.4 NIET VOORZIENE SITUATIES

In de gevallen waarin deze onderwijs- en examenregeling niet voorziet, beslist de directeur van het domein.

9.5 INWERKINGTREDING, OPENBAARMAKING, LOOPTIJD EN VASTSTELLING

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2017 en loopt tot 1 september 2018.

Dit *Opleidingsdeel Onderwijs- en examenregeling* behoort tot het *Opleidingsdeel studentenstatuut* en is als zodanig te vinden op de opleidingspagina's op Sharenet. Daarnaast is het reglement openbaar gemaakt op www.windesheim.nl.

Het *Opleidingsdeel onderwijs- en examenregeling* van de bachelor Leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad lichamelijke opvoeding is namens het College van Bestuur door de domeindirecteur op 10 juli 2017 vastgesteld, na advies van de opleidingscommissie dd. 30 juni en met instemming van de deelraad, gegeven op 10 juli.

10 BIJLAGEN

BIJLAGE REGELINGEN VOOR VERSNELD AFRONDEN VAN ONDERWIJSEENHEDEN NA VIER STUDIEJAREN.

Voor LO deeltijd-studenten die er niet in zijn geslaagd alle achterstanden weg te werken, gelden voor cursusjaar 2017-2018 de navolgende regelingen.

Regeling 1:

Nog één achterstand

*Studenten die in cursus 2017-2018 vierdejaarsstudenten of ouder zijn en die op 31 augustus 2017 nog slechts voor één onderwijseenheid een achterstand hebben, worden in de gelegenheid gesteld deze achterstand vóór 1 oktober 2017 weg te werken. Studenten die daarvoor in aanmerking komen dienen dit uiterlijk vrijdag 1 juli **2017** per mail te melden bij de examencommissie: examencommissiecalo@windesheim.nl. De student wordt vóór 1 **september 2017** geïnformeerd over het vervolg. Noem in het verzoek je naam en studentnummer, de naam en voe-code van de module, het openstaande toetsonderdeel (delen) en de naam van de beoordelend docent.*

Als het een tentamen betreft dan wordt dit begin september aangeboden.

Regeling 2:

Nog meerdere achterstanden (zie hierna onder 2A en 2B)

Vierdejaarsstudenten (en ouder) die op 31 augustus 2017 voor nog meerdere onderwijseenheden een achterstand hebben, worden in de gelegenheid gesteld deze achterstanden weg te werken vóór 26 januari 2018. Vóór dat moment is er een eenmalig aanbod voor alle onderwijseenheden (uit zowel het 1^e als het 2^e semester) om deze af te ronden.

2A. Onderwijseenheden uit het eerste semester

- Schriftelijke tentamens uit het eerste semester worden gepland tijdens de reguliere tentamenperiode aan het einde van het eerste semester. Let goed op welke versie wordt aangeboden. Raadpleeg bij twijfel de verantwoordelijke docent.
- Onderwijseenheden die moeten worden afgerond d.m.v. het maken van een opdracht, verslag, werkstuk, mondeling tentamen, e.d.:
de student neemt contact op met de docent waarbij het betreffende onderwijs is gevolgd en maakt afspraken over wat op welke wijze moet worden gedaan om tot een afronding van de onderwijseenheid te komen.

Let op: er is een inlevertermijn voor de eerste en tweede gelegenheid. Deze inlevertermijnen zijn als volgt, tenzij anders vermeld bij de modulomschrijvingen in Educator of anders bepaald door de verantwoordelijke docent(en).

Inlevertermijnen voor semester 1:

1^e gelegenheid: maandag 15 januari t/m vrijdag 26 januari 2018. Maandag 16 februari 2018 zullen de resultaten in Educator bekend zijn gemaakt.

2^e gelegenheid: maandag 5 t/m 9 maart 2018.

Vrijdag 29 maart 2018 zullen de resultaten in Educator bekend zijn gemaakt.

2B. Onderwijseenheden uit het tweede semester

- Voor onderwijseenheden uit het tweede semester die moeten worden afgerond met een schriftelijk tentamen wordt een tentamenrooster gemaakt. Dat rooster wordt vóór vrijdag **13 oktober 2017** bekend gemaakt. De tentamens vinden plaats in november of december 2017. Studenten die voor deze regeling in aanmerking willen komen, dienen dit uiterlijk op **vrijdag 15 september 2017** via de mail te melden bij de examencommissie: examencommissiecalo@windesheim.nl. Noem in het verzoek je naam en studentnummer, de naam en voe-codes van de modules, de openstaande toetsonderdelen van de modules en de naam van de beoordelend docent.
- Tentamens kunnen zowel overdag als 's avonds worden gepland.
- Onderwijseenheden die moeten worden afgerond d.m.v. het maken van een opdracht, verslag, werkstuk, mondeling tentamen, e.d.:
de student neemt contact op met de docent waarbij het betreffende onderwijs is gevolgd en maakt afspraken over wat op welke wijze moet worden gedaan om tot een afronding van de onderwijseenheid te komen.

Aanvullende opmerkingen

- I. In geval van twijfel over de vraag of er nog lessen moeten worden gevolgd, moet de student zo snel mogelijk contact opnemen met de betreffende docent.
- II. Een uitzondering op bovenstaande regelingen kan gelden voor achterstanden die zijn ontstaan door onvoldoende aanwezigheid, door een onvoldoende eigen vaardigheidsniveau in praktijkvakken, binnen een stage, bij onderwijseenheden waarbij een bepaald (groeps)proces moet worden doorlopen, e.d. Veelal is er enige tijd nodig dit soort achterstanden weg te werken of kunnen deze achterstanden niet eerder worden weggewerkt dan binnen het aanbod van onderwijs in het tweede semester. Raadpleeg hierover de verantwoordelijke docent.
Reguliere Inlevertermijnen voor semester 2: zie de Elo.

Mocht je nadere informatie willen hebben over bovenstaande regelingen, dan kun je via mail contact opnemen met het opleidingsteam van het vierde studiejaar van jouw opleiding.

BIJLAGE LEER-EN TOETSPLAN LO DEELTIJD OUD 2017-2018

Overzicht			curriculum			Leraar VO 1e graads in LO			(07-06-2017)			Juste schaal	Foot cesuur	Literatuur			
Curriculum opleiding	Studie-jaar	Semestervariantplan	Korte naam VOE	Lange naam VOE	Lange naam VOE Engels	Ec	Status VOE	Contact uren	Competenties	Cesuur	Afronding	Beoordelings- domein					
LVOLO	J2	MH.HSLO.M4.D1.16															
			LVOLO2.BEL.DT.16	Bewegen en leerprocessen	The psychology of learning	3	Gepubliceerd	16	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Floor (afroning naar beneden)	1 t/m 10, 1 dec.	✓	✓	✓	X	
			LVOLO2.BOM.DT.14	Bewegen op muziek	Dance movement and music	2	Gepubliceerd	12	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	✓	✓	
			LVOLO2.EVSTA.DT.14	Eigen vaardigheid spel, turnen en	Personal skills in games, gymnast	4	Gepubliceerd	80	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X	
			LVOLO2.JUDO.DT.14	Judo	Judo	2	Gepubliceerd	12	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Floor (afroning naar beneden)	1 t/m 10, 1 dec.	✓	✓	✓	X	
			LVOLO2.MDH1.DT.14	Methodisch en didactisch handelen	Methodical and didactical acting	5	Gepubliceerd	18	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	✓	X	
			LVOLO2.MDH2.DT.14	Methodisch en didactisch handelen	Methodical and didactical acting	2	5	Gepubliceerd	18	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	✓	X
			LVOLO2.PRO21.DT.14	Profilerings 2e jaar S1	Electives	1	Gepubliceerd	16	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X	
			LVOLO2.SLB3.DT.14	Studie- en loopbaanbegeleiding	Study and career coaching	3	2	Gepubliceerd	12	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	✓
			LVOLO2.VOS2.DT.14	Stage Voortgezet Onderwijs 2	Internship secondary education	2	8	Gepubliceerd	1	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X
			LVOLO2.WPL3.DT.14	Werkplekieren 3	Workplace learning	3	8	Gepubliceerd	1	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X
				Totaal			40										
LVOLO	J2	MH.HSLO.M5.D1.16															
			LVOLO2.BEB.DT.16	Bewegen en beïnvloeden	Influence strategies in movement	3	Gepubliceerd	12	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Floor (afroning naar beneden)	1 t/m 10, 1 dec.	✓	✓	✓	✓	
			LVOLO2.HSK.DT.16	Het speciale kind	Children with special needs	5	Gepubliceerd	18	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	✓	✓	
			LVOLO2.OVV.DT.14	Ontwikkelen vakvisie	Development of a professional vis	5	Gepubliceerd	18	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	✓	✓	
			LVOLO2.PRO22.DT.14	Profilerings 2e jaar S2	Electives	1	Gepubliceerd	16	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X	
			LVOLO2.SLB4.DT.14	Studie- en loopbaanbegeleiding	Study and career coaching	4	2	Gepubliceerd	12	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X
			LVOLO2.SSO.DT.14	Stage Speciaal Onderwijs	Internship special education	8	Gepubliceerd	1	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X	
			LVOLO2.TBO.DT.14	Theorie bewegingsonderwijs	Theory physical education	2	Gepubliceerd	42	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Floor (afroning naar beneden)	1 t/m 10, 1 dec.	✓	✓	✓	✓	
			LVOLO2.TRL.DT.14	Trainingsleer	Training and exercise physiology	2	Gepubliceerd	12	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Floor (afroning naar beneden)	1 t/m 10, 1 dec.	✓	✓	✓	✓	
			LVOLO2.WPL4.DT.14	Werkplekieren 4	Workplace learning	4	8	Gepubliceerd	1	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X
			LVOLO2.WVO.DT.14	Werkveldoriëntatie	Orientation on the work environm	4	Gepubliceerd	6	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	✓	X	
				Totaal			40										

Curriculum opleiding	Studie-jaar	Semestervariantplan	Korte naam VOE	Lange naam VOE	Lange naam VOE Engels	Ec	Status VOE	Contact uren	Competenties	Cesuur	Afronding	Beoordelings- domein	Juiste schaal	Font cesuur	Literatuur
LVOLO	J3	MH.HSLO.M5.D1.15													
			LVOL03.ES.DT.15	Eindstage	Educational internship	8	Gepubliceerd	0	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Floor (afronding naar beneden)	1 t/m 10, 1 dec.	✓	✓	X
			LVOL03.ES.DT.15	Eindstage	Educational internship	8	Gepubliceerd	0	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Floor (afronding naar beneden)	1 t/m 10, 1 dec.	✓	✓	X
			LVOL03.OL.DT.15	Ontwerpend lesgeven	Designing Teaching	5	Gepubliceerd	18	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	X
			LVOL03.OVT.DT.15	Onderwijsvernieuwingen en trend	innovations and trends in educati	5	Gepubliceerd	0	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	X
			LVOL03.PROJ.DT.15	Project	Project	8	Gepubliceerd	11	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Floor (afronding naar beneden)	1 t/m 10, 1 dec.	✓	✓	✓
			LVOL03.SLB5.DT.15	Studieloopbaanbegeleiding 5	Study and career coaching 5	2	Gepubliceerd	0	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	X
			LVOL03.WPL5.DT.15	Werkplekieren 5	Workplace Learning	8	Gepubliceerd	0	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	X
			LVOL03.ZW.DT.15	Verdieping zwemmen	Deepening swimming	4	Gepubliceerd	0	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	X
				Totaal		48									
LVOLO	J3	MH.HSLO.M6.D1.15													
			LVOL03.SBI.DT.15	Speciaal bewegen - inleiding	An introduction to adapted movem	4	Gepubliceerd	15	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	X
			LVOL03.SBV.DT.15	Speciaal bewegen - verdieping	Adapted movement	10	Gepubliceerd	60	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	X
			LVOL03.SBW.DT.15	Speciaal bewegen op de werkplek	Adapted movement in action	12	Gepubliceerd	120	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	X
			LVOL03.SLB6.DT.15	Studieloopbaanbegeleiding 6	Study and career coaching 6	2	Gepubliceerd	0	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	X
			LVOL03.SSI.DT.15	School en sport- inleiding	An Introduction to School and Spor	4	Gepubliceerd	15	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	X
			LVOL03.SSV.DT.15	School en sport - verdieping	School and Sports	10	Gepubliceerd	60	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	X
			LVOL03.SSW.DT.15	School en sport op de werkplek	School and Sports in action	12	Gepubliceerd	120	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	zeer slecht t/m uitmuntend	✓	✓	X
			LVOL03.WPL6.DT.15	Werkplekieren 6	Work requirement 6	8	Gepubliceerd	0	✓	Hoger of gelijk aan 5.5	Half Up (vanaf de helft omhoog)	Niet voldaan t/m Voldaan	✓	✓	X
				Totaal		62									